

els rurals, que fessin algunes indicacions rudimentàries, sobre la divulgació de defensa contra el tracoma. Doncs, tractant-se de quelcom que té per objecte un fi humanitari, és de creure que no serà incongruent amb la missió moral dels sacerdots.

També hauria de fer-se una intensa campanya a fi d'aconseguir dels Poders públics, per a que per tots els mitjans que fossin necessaris, destruïssin totes les habitacions que no reunissin les condicions degudes, preferentment les barraques, que són com si diguéssim, els *criaders de tracoma*, ja que els seus habitants es veuen obligats a viure apilonats, la qual cosa dóna origen al contagi. No és rar, i tots nosaltres estem cansats de veure, que famílies enteres viuen en una mateixa habitació d'aquests immunds locals, dormint, en un miserable matalàs, els uns damunt els altres.

L'aigua, que és un dels elements més indispensables per a assolir una higiene perfecta de les mans i la cara, hauria d'obligar-se als propietaris de cases, tenir-la en abundància. Per manca ment al compliment d'aquest requisit, les autoritats municipals haurien d'imposar penyores credudíssimes i inclús, en cas de desobediència, penes majors.

Per a que la lluita contra el tracoma sigui el més perfecta i eficaç possible, no és suficient evitar, sinó que és precís també guarir. Per a la qual cosa han de crear-se hospitals especialitzats en la guarició dels tracomatosos. Com que fins a l'actualitat el tracoma és una malaltia de llarga durada, precisa l'existència de sales destinades a l'educació dels infants, així com biblioteques per a instruir i distreure als adults; car seria inhumà tancar, per espai d'un nombre considerable de mesos, a uns malaurats, privant-los de tot contacte amb el defora. A més, com que es podrà disposar d'un personal especialitzat, s'ensenyaria als malalts la manera de prevenir la seva malaltia, i, en conseqüència, una vegada sortits de l'hospital foren heralds que al divulgar els seus coneixements higiènics entre els seus familiars, farien obra positiva contra el tracoma.

Degut a la ignorància i poca higiene que existeix en els pobles, i per altra banda, qui sap si a conseqüència d'allò primer, el tracoma cada dia guanya terreny, hauran de crear-se equips sani-

taris ambulants, els quals a més de guarir, donarien a conèixer els preceptes higiènics més necessaris per a una bona lluita antitracomatosa.

Una altra mesura a prendre i creiem que seria de molt profit, és la col·locació de cartells o rètols allusius, en els llocs d'aglomeració de públics, tramvies, teatres, cinemes, etc., i en els quals cartells o rètols es donés al públic una lleugera idea per a prevenir-se contra aquesta malaltia. També seria altament beneficiós, la confecció de làmines que demostrassin la gravetat del tracoma, tal com es fa per a la lluita contra l'alcoholisme, contra les mosques, etc. Aquests cartells podrien col·locar-se a les escoles, casernes, etc.

La lluita contra el tracoma es gairebé tan antiga com la malaltia. Abans es creia que pel sol fet de mirar a una persona afectada de conjuntivitis granulosa, ja era suficient per a que es verificqués el contagi. La gent defugia la mirada dels tracomatosos, per a no contaminar-se. Posteriorment, quan es comprovà que era una *infecció* i es propagava d'ull a ull per mitjà de diferents elements, mans, tovalloles, joguines, etc., fou quan començà la veritable profilaxi científica en aquesta lluita.

A Espanya, degut a l'increment d'aquesta malaltia s'ha organitzat una activa campanya que ha cristallitzat en algunes lleis emanades dels Poders públics. Lleis totes elles encaminades a posar trabes a aquesta greu afecció.

En gairebé tots els congressos celebrats durant aquests disset anys darrers, es presentaren treballs relacionats amb aquesta qüestió: els uns com a ponències oficials, els altres com a temes isolats, no havent faltat interpellacions orals, que conduïen, després de grans entusiasmes, a demanar al Govern dictés disposicions severes per a combatre el tracoma.

Així l'any 1910, en el Congrés verificat a València, per al Progrés de les Ciències Mèdiques, presentaren comunicacions els Drs. Menacho, de Barcelona, Blanco i Wienden, de València, els quals foren entusiastament acollides i carinyosament estudiades. A l'any 1920 el propi doctor Blanco presentà una comunicació a l'Assemblea oftalmològica de Granada, sobre profilaxi del tracoma, que a l'igual que les anteriors tingué gran acceptació, acordant-se nomenar als Drs. Marin